

Updating Venuskunst Waarop letten in musea en op reis?

De volgende items verdienen aandacht bij het kijken naar en bestuderen van Venuskunst. Meer specifieke info krijg je op cursussen die ik geef. Er is ook een DVDbox via mijn website te verkrijgen met drie DVD's getiteld '40.000 jaar Venuskunst in vogelvlucht' die je door 40.000 Venuskunst leidt. Het is een verfilming van highlights van vier middagen basiscursus. De film brengt veel kunst in beeld. Tot slot zijn er natuurlijk mijn boeken over Venuskunst.

Let op de volgende punten in musea en op reis. Is de Venusfigurine die je ziet:

- 1. Semi-naturalistisch of semi-abstract?**
- 2. Rubensachtig of stijf?**
- 3. Staand of zittend?**
- 4. Groot of klein**
- 5. Waar gevonden? In een huis, graf, clanheiligtom of tempel?**
- 6. Van welk materiaal gemaakt?**
- 7. Naakt of gekleed? Hoofdbedekking? Sieraden?**
- 8. In welke van de 13 lichaamshoudingen staat de figuur?**
- 9. Mannelijke eigenschappen? Dubbelgeslachtelijk, geen geslacht?**
- 10. Welke interpretatie geeft men in de beschrijving?**

Tijdsindeling

1. 40.000 - 10.000 v. Chr. Oude Steentijd, egalitaire culturen, lente
2. 10.000-3000 v. Chr. Nieuwe Steentijd en Kopertijd, egalitaire culturen, zomer
3. 3000- 1000 v. Chr. Bronstijd, overgang naar patriërchaat, herfst
4. 1000 v. Chr.- 2000 AD IJzertijd, patriërchaat, winter
1. 2000 AD Antropoceen, Partnerschap en balans, nieuwe lente

Venuskunst: twee soorten

1. rotskunst
2. kleinkunst

De uitwerking van de 10 punten

1. Semi-naturalistisch of semi-abstract? (bovengenoemd punt 1)

Venuskunst: twee hoofdgroepen

1. semi-naturalistisch
2. semi-abstract

Het goddelijk-vrouwelijke door de eeuwen heen. Het gaat van

1. steen-
2. dier- en
3. plant-verering tot

4. semi-abstracte vrouwelijke figurines (Tan-Tan-Venus uit Marokko, 500.000-300.000 v. Chr. en Venus van Berekhat Ram (Birket Ram), 230.000 v. Chr.)
5. semi-naturalistisch vrouwelijke figurines die steeds menselijker vormen aannemen.
6. bij terugval van de cultuur worden de figurines weer schematischer en abstracter

2. Rubensachtig of stijf? (bovengenoemd punt 2)

Venuskunst: twee hoofdtypen

1. het ronde en volle type
2. het stokvormige en skeletvormige type: stijf: symboliseert Dood van het lichaam en Wedergeboorte van de ziel.

3. Staand of zittend?

Venuskunst Oude Steentijd: staand

Venuskunst vroege Nieuwe St.: zittend, vol

De evolutie van het vrouwbeeld in 40.000 jaar in het Nabije Oosten en Europa

1. Oude Steentijd 40.000-10.000 BC: volle naakte vrouw staand
2. Vroege Nw Steent. 10.000- 5000 BC: volle naakte vrouw zittend en soms staand
3. Late Nw. Steent. 6400-5000 BC: volle naakte vrouw staat
4. Kopertijd 5000-3300 BC: zij slinkt af en presenteert naakt tal van dieren
5. Vroege Bronstijd 3300-2000 BC: zij is de boomgodin en presenteert naakt planten en bloemen
6. Midden Bronstijd 2200-1550 BC: zij toont zich met haar mannelijke partner
7. Late Bronstijd 1550- 1000 BC: zij wapent zich uit verdediging en kleedt zich
8. IJzertijd 1000-586 BC: met stersymbolen: de koningin van de hemel
9. Hellenisme na 333 BC: zij hult zich in vele lagen kleding
10. Vroege- en hoge Middeleeuwen: degradatie van het vrouwbeeld
11. Na de Renaissance: mannelijke kunstenaars schilderen vrouwelijk naakt
12. 19^e eeuw: androcentrische wetenschap
13. In de 21^e eeuw: omslag naar balans

De duidelijke relatie tussen type-grootte-vindplaats-materiaal

4. Groot of klein

5. Waar gevonden? In een huis, graf, clanheilighdom of tempel?

6. Van welk materiaal?

type-grootte-vindplaats-materiaal	
• Idool vaak klein	• Graf duurzaam
• Figurine 0-20 cm	• Huis klei
• Statuette 20-50 cm	• Clan duurzaam
• Cultusbeeld 50 cm	• Stam duurzaam
	• Dorp
	• Regio
• Votief vaak klein	• Heiligdom

7. Naakt of gekleed? Hoofdbedekking? Sieraden?

Volheid en naaktheid duidt op sacraliteit en ouderdom. het heeft een functie: in de IJstijd loop je normaal gesproken niet naakt. Gewone mensen zijn begraven in volle kledij en zij zijn ook niet dik.

Op den duur verdwijnt de naaktheid. Je ziet meer en meer lagen kleding, grote hoofddeksels en make-up verschijnen wanneer het patriarchaliseringproces toeneemt.

8. In welke van de 13 lichaamshoudingen staat de afbeelding?

Favoriete lichaamshoudingen in 40.000 jaar vrouwelijke kunst

Oude Steentijd

1. De clan moeder in (staande) zittende positie
2. Dea gravida (zwanger)
3. Barend
4. Dea nutrix (voedend)
5. Moeder van planten en dieren
6. Aanbidding, invocatie- of hoera-houding
7. De dubbelgeslachtelijken
8. *De doodshouding van de stok- of skeletachtigen* (later de dea regeneratrix houding)
9. *Dubbele Vrouwe: vrouwelijke tweeheid* (later vrouwelijke drieheid)

Nieuwe Steentijd

10. Dea Lactans of Moeder met kind in zogende houding
11. Zegende houding
12. Rouwende houding
13. Biddende houding

9. Mannelijke eigenschappen? Dubbelgeslachtelijk, geen geslacht?

Veel Venuskunst is dubbelgeslachtelijk, vanaf de oudste tijden af. Het is vrouw-mannelijke kunst met een vol onderlichaam en een langgerekt hoofd, ook wel een fallische bovenlichaam genoemd. In de LHBTI-beweging (Lesbisch-Homo-Biseksueel-Transseksueel-Intersekse) van vandaag mengen de seksen zich meer en meer. Deze oergroep die zich tot in lengte der dagen voordoet is vandaag de dag hoogst actueel.

10. Welke interpretatie geeft men in de beschrijving?

Op dit onderwerp kom ik terug in een aparte update 'Updating Venuskunst, de interpretatie'.

Annine van der Meer, februari 2019

©anninevandermeer